

SANT BARTOMEU DEL MALLOL

Ens diu Conèixer Catalunya

La Mei Garcia, retratava l'església i el cementiri d'aquest llogaret del Mallol a la Vall d'en Bas que fou residència dels vescomptes de Bas.

L'any 1280 existia la capella en honor a Sant Just, segurament del castell.

L'església actual, dedicada a Sant Bartomeu, està ubicada en el mateix lloc que ocupava l'antiga capella de Sant Just, construïda fora del recinte del castell després dels terratrèmols de 1427. Al segle XIV ve registrada com "capella sancti Iusti castri de mayolo". Destruïda en la guerra dels francesos el 1657-1658, es va reconstruir l'any 1760 i és va consagrar a Sant Bartomeu, i amb alguna modificació és la que veiem avui dia.

El topònim que s'origina a partir de 1176, deriva etimològicament del llatí mallēolu, 'martellet', i 'rebrot de sarment', aquesta segona tesis es la que defensa des de la pàgina de l'Ajuntament de la Vall d'en Bas 'podria provenir del cultiu de maioles o vinyes joves', en la que també es matisa 'vinyes que avui han desaparegut pràcticament de tota la comarca'. Aquí, com en altres casos i llocs, tenim com possible explicació un canvi climatològic, que avui torna a revertir fins a l'extrem que es comencen a conrear vinyes a la Gran Bretanya.

Els Campaners de Catalunya ens diuen

Altitud: 500 metres.

Església del segle XVIII que conserva algunes restes de l'anterior del XIV. Consta d'una nau coberta amb una volta de canó i amb arestes. Els murs interiors estan arrebossats i pintats de blanc trencat; per l'exterior té paraments de carreus irregulars del gòtic a la part baixa i, a la part superior, de maçoneria. El frontis té un portal rectangular amb peces carreuades de pedra grisa, un òcul motllurat a mitja alçada i una cornisa angular amb teules imbricades sobre un fris de denticles.

Campanar del segle XIX amb aires neoclàssics. Té planta quadrada (4'00 x 4'00 m) amb un segon cos de caires aixamfranats separat del primer per una motllura composta. Per coronament presenta una cornisa motllurada i dues gàrgoles a cada costat; el corona una cúpula semiesfèrica amb bola al cim. La cel·la està oberta amb finestres d'arc de mig punt amb l'ampit motllurat sobresortit, una a cada cara; hi pengen campanes. Els seus murs són de paredat amb carreus a les cantoneres i, al segon cos, de carreus ben escairats. Una escala de fusta que fa ziga-zagues puja per l'interior fins arribar a la cel·la.

Situació: damunt l'ala dreta del temple fent angle al sud-oest el frontis encarat a ponent.

Alçada: 23'66 metres.

Esveltesa: 6

Protecció Bé cultural d'interès local Identificador: IPA-39942

Autor DALMAU i ARGEMIR, Delfí [Campanars Parroquials de Torre de Catalunya] (00-10-2000)

Josep M. Marquès, 1995, Annals:

MALLOL, Sant Just. Capella existent el 1280, que algun temps hom cregué dedicada a Sant Bartomeu. Hi ha benefici sense cura, 1326 (U-2, f.174v). Erecció de parròquia, 1928.

Sant Bartomeu, ara fa un centenar d'anys, era regentada per un vicari i era sufragània de la parròquia de Sant Privat d'en Bas.